

Werkdocument Onderzoeksleerlijn

Yvonne Peterman & Witek ten Hove

2024-02-01

Inhoudsopgave

HAN Bedrijfskunde	3
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	5
1.3 Structuur	6
2 Cultuurontwikkeling binnen de opleiding	7
2.1 Inspiratiemateriaal	7
2.2 Actiepunten cultuurontwikkeling	7
3 Professionalisering van docenten	8
3.1 Visie excellent docentschap.	8
3.2 Actiepunten docentschap	8
4 Ontwikkeling van studentcompetenties	9
4.1 Actiepunten studentcompetenties	9
5 Integratie met het werk- en onderzoeksveld	10
5.1 Actiepunten praktijk	10
6 Structurering van het curriculum	11
6.1 Actiepunten curriculum	11
References	12

HAN Bedrijfskunde

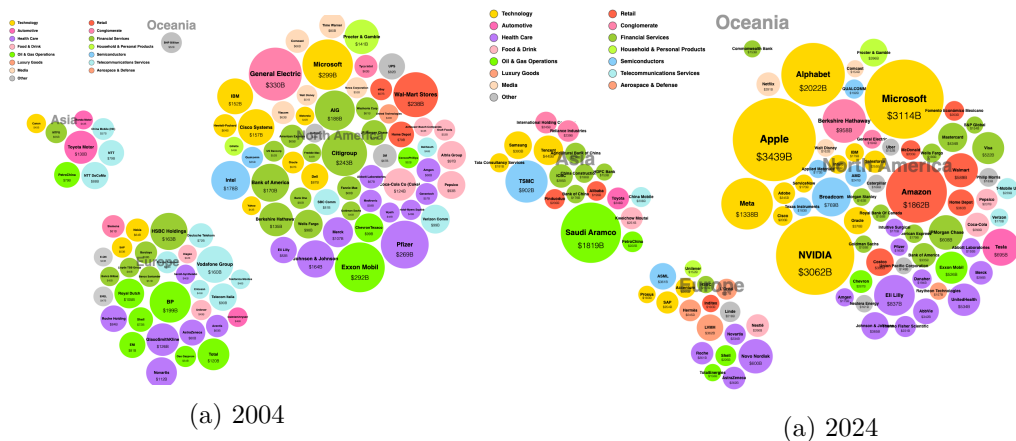

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Nederlandse samenleving staat voor een aantal complexe maatschappelijke uitdagingen. De vergrijzing legt een steeds grotere druk op de zorg en de arbeidsmarkt, terwijl klimaatverandering vraagt om duurzame oplossingen in energie, mobiliteit en grondstoffen. Deze ontwikkelingen vereisen niet alleen innovatieve oplossingen, maar ook een samenleving die in staat is om kritisch te onderzoeken, te leren en zich aan te passen aan de veranderende omstandigheden.

Internationaal zien we dat andere regio's, zoals de Verenigde Staten en China, beter gepositioneerd zijn om deze uitdagingen aan te gaan. Zij investeren stelselmatig een groter deel van hun welvaart in onderzoek en innovatie, wat zich vertaalt in hogere productiviteit en economisch groeivermogen (Statistiek 2024; Erixon en Guinea, z.d.; en 'EU competitivens: Looking ahead - European Commission' z.d.).

Figuur 1.2: Marktkapitalisering van de 100 grootste bedrijven in 2004 en 2024.

Als hogeschool hebben we de maatschappelijke verantwoordelijkheid om:

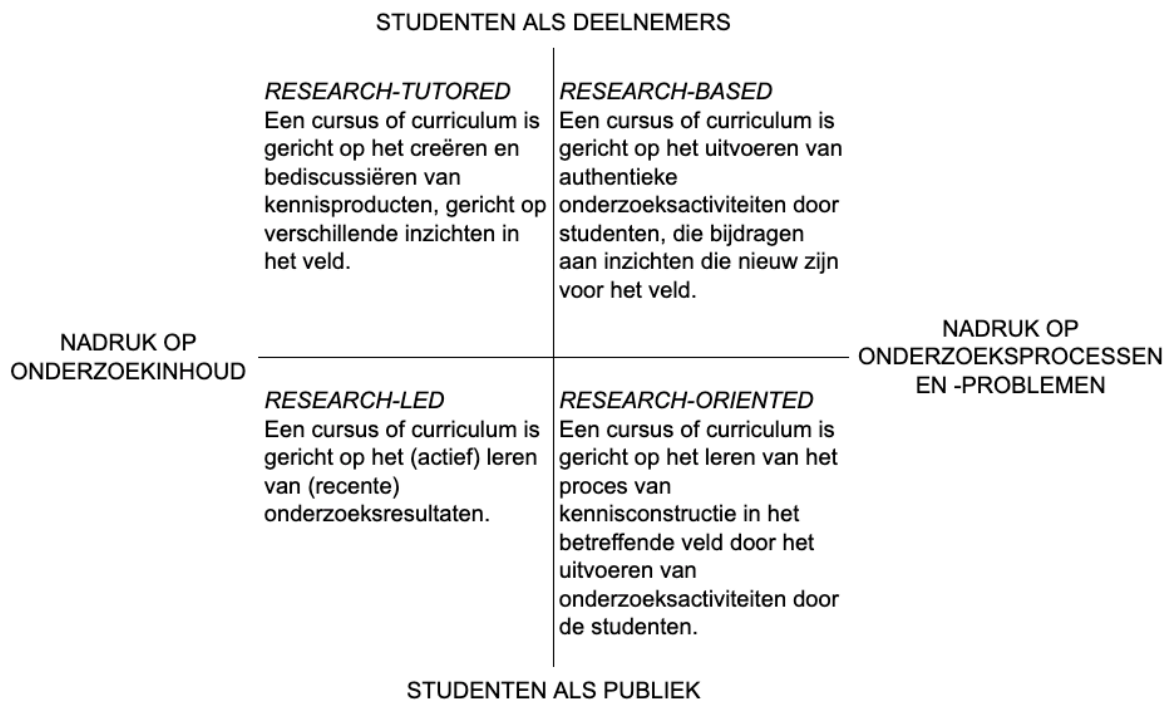
- door excellent onderwijs studenten een optimale positie te laten verwerven in een dynamische en competitieve arbeidsmarkt;

- door hoogwaardig onderzoek actief bij te dragen aan het innovatievermogen en de duurzame ontwikkeling van Nederland.

Om hieraan een betekenisvolle bijdrage te kunnen leveren, moet onze opleiding meer dan ooit investeren in het ontwikkelen van onderzoekend vermogen. Docenten en studenten moeten de vaardigheden ontwikkelen om niet alleen te reageren op bestaande kennis, maar ook om zelfstandig nieuwe kennis te genereren en innovaties te ontwikkelen die bijdragen aan de oplossing van complexe vraagstukken.

1.2 Doel

Het doel is een leerlijn in te richten die op een effectieve wijze de ontwikkeling bevordert van onderzoekend vermogen bij docenten en studenten.

Figuur 1.3: Vier vormen van ‘undergraduate’ onderzoeksonderwijs naar de aard van de studentenparticipatie en de focus op onderzoeksinhoud of -processen (Terlouw, van der Pool, en Griffioen 2013).

1.3 Structuur

De onderzoeksleerlijn voor HAN Bedrijfskunde is opgebouwd rond verschillende kernonderdelen die systematisch bijdragen aan de ontwikkeling van zowel docenten als studenten op het gebied van onderzoeksvaardigheden. De structuur is ontworpen om een holistische benadering te bieden, waarbij theorie, praktijk en reflectie samenkomen. De leerlijn is opgebouwd uit de volgende elementen:

1. **Cultuurontwikkeling binnen de opleiding:** Dit onderdeel richt zich op het creëren van een ondersteunende cultuur die de ontwikkeling van onderzoekend vermogen stimuleert. Het omvat actiepunten gericht op het bevorderen van een onderzoekscultuur, het betrekken van studenten en docenten bij het vormgeven van deze cultuur, en het integreren van externe samenwerkingen en authenticiteit in onderzoeksinitiatieven.
2. **Professionalisering van docenten:** Hier wordt de focus gelegd op het ontwikkelen van de onderzoekscompetenties van docenten. Dit onderdeel behandelt het stimuleren van onderzoekend docentschap, het aanbieden van scholing in onderzoeksmethoden, en het integreren van onderzoeksvaardigheden in het reguliere onderwijs. Tevens worden evaluatie- en feedbackmechanismen geïmplementeerd om continue verbetering te waarborgen.
3. **Ontwikkeling van studentcompetenties:** Dit element is gericht op het bevorderen van de onderzoeksvaardigheden van studenten door middel van praktijkgericht onderzoek, reflectie en ethische bewustwording. Er wordt aandacht besteed aan het stimuleren van interdisciplinaire samenwerking en het geleidelijk overdragen van eigenaarschap van onderzoeksprojecten van de docent-onderzoeker naar de student.
4. **Integratie met de praktijk:** Dit onderdeel zorgt ervoor dat studenten tijdens hun opleiding regelmatig in aanraking komen met de praktijk, zodat ze hun onderzoeksvaardigheden kunnen toepassen en verder ontwikkelen in realistische omgevingen. Dit wordt gerealiseerd door intensieve samenwerking met bedrijven en andere stakeholders.
5. **Structurering van het curriculum:** Het curriculum is zodanig gestructureerd dat het de natuurlijke complexiteit van de werkelijkheid weerspiegelt en studenten stimuleert om diepgaande, context-afhankelijke kennis te creëren. Hierbij wordt gebruik gemaakt van constructivistische leeromgevingen en opdrachten die nauw aansluiten bij de praktijk.

Elk van deze elementen is onderverdeeld in specifieke actiepunten die zijn afgestemd op de verschillende niveaus van onderzoeksontwikkeling en die bijdragen aan het realiseren van de doelen van de onderzoeksleerlijn. Deze modulaire opzet maakt het mogelijk om de leerlijn flexibel aan te passen aan de behoeften van studenten en docenten, terwijl er tegelijkertijd wordt gezorgd voor een consistente ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden door de gehele opleiding heen.

2 Cultuurontwikkeling binnen de opleiding

Visie op leren (Schneckenberg, Ehlers, en Adelsberger 2011):

- Leren is alomtegenwoordig. Het vindt plaats in verschillende contexten.
- Lerenden worden geleidelijk de organisatoren van hun eigen leerproces.
- Leren is een levenslang proces en vindt slechts voor een beperkt gedeelte plaats binnen het onderwijs.
- Leren is een collaboratief proces en vindt plaats binnen communities.
- Leren is een informeel proces en vindt plaats op verschillende plekken en momenten.

2.1 Inspiratiemateriaal

2.2 Actiepunten cultuurontwikkeling

Actiepunt		Beschrijving	NB
1	Actiepunt 1	Beschrijving van actiepunt 1	NB 1

3 Professionalisering van docenten

Hier beschrijf je de actiepunten gericht op de professionalisering van docenten...

3.1 Visie excellent docentschap.

De docent is een onderwijsontwerper die (Manciaracina 2022):

- beschikt over een uitgebreid professioneel netwerk, ruime externe kennis en de vereiste generieke capaciteiten.
- tegemoet komt aan de behoefte aan op maat gemaakte leerervaringen en -resultaten.
- gebruik maakt van innovatieve methodes om studenten te betrekken bij en te laten deelnemen aan het leerproces.
- interactieve, technologierijke methodieken inzet bij het ontwerpen van leerervaringen.

De taken van de docent zijn:

- Het organiseren van activiteiten die het begrip en het gebruik van gevalideerde informatie bevorderen om nieuwe kennis te genereren of doelstellingen te bereiken.
- Het volgen van studentenprocessen en -acties en het aanreiken van gedetailleerde en tijdige feedback op individuele leerprocessen.
- Het beoordelen van de leerresultaten en leerprocessen van de studenten.

3.2 Actiepunten docentschap

Actiepunt		Beschrijving	NB
1	Actiepunt 1	Beschrijving van actiepunt 1	NB 1

4 Ontwikkeling van studentcompetenties

Hier beschrijf je de actiepunten gericht op de ontwikkeling van studentcompetenties...

Uit (Terlouw, van der Pool, en Griffioen 2013)

Ontwikkelingsniveau	Studentenkenmerken
1 - Afhankelijkheid van externe verwijzingen ['Foundations']	<ul style="list-style-type: none"> – Kennis gezien als ‘zeker’ – Afhankelijk van ‘autoriteiten’ (bijv. docenten, ouders) als bron van kennis – Extern gedefinieerd waardesysteem en identiteit – Handelen gerelateerd aan het verkrijgen van goedkeuring.
2 - Op het kruispunt van externe afhankelijkheid en zelfstandigheid ['Intermediate learning']	<ul style="list-style-type: none"> – Ontwikkeld bewustzijn van meervoudige perspectieven en onzekerheid – Ontwikkeld bewustzijn van eigen waarden en identiteit en van de beperkingen van afhankelijke relaties.
3 - Zelfstandig auteurschap ['Capstone']	<ul style="list-style-type: none"> – Bewustzijn van kennis als contextgebonden – Ontwikkeling van een intern waardesysteem en een gevoel van de aanwezigheid van de eigen capaciteiten

Onderzoekend vermogen Niveau 1

Vaardigheden	Basisbegrip van bedrijfskundige concepten; kan onderzoeksresultaten bestuderen en
Ontwikkelingsniveau	Afhankelijk van externe autoriteiten voor kennis; ziet kennis als zeker en onbetwist

4.1 Actiepunten studentcompetenties

Actiepunt	Beschrijving	NB
1 Actiepunt 1	Beschrijving van actiepunt 1	NB 1

5 Integratie met het werk- en onderzoeksveld

Hier beschrijf je de actiepunten gericht op integratie met het werk- en onderzoeksveld.

5.1 Actiepunten praktijk

	Actiepunt	Beschrijving	NB
1	Actiepunt 1	Beschrijving van actiepunt 1	NB 1

6 Structurering van het curriculum

Kenmerken van constructivistische leeromgevingen (Jonassen 1999):

1. Bied diverse representaties uit het echte leven om overmatige simplificatie te vermijden.
2. Geef de natuurlijke complexiteit van de werkelijkheid weer.
3. Benadruk de creatie van kennis, in plaats van een replicatie van kennis.
4. Accentueer het gebruik van echte opdrachten die direct toepasbaar zijn, in tegenstelling tot vage en abstracte aanwijzingen.
5. Creëer leeromgevingen die de echte wereld of praktijkgevallen nabootsen, in plaats van het volgen van vastgestelde instructiereeksen.
6. Stimuleer diepgaande reflectie op ervaringen.
7. Bied ruimte voor context- en inhoud-afhankelijke kennisconstructie.
8. Ondersteun samenwerkingsgerichte kenniscreatie door sociale samenwerking, zonder competitie tussen gebruikers aan te moedigen.

6.1 Actiepunten curriculum

	Actiepunt	Beschrijving	NB
1	Actiepunt 1	Beschrijving van actiepunt 1	NB 1

References

- Erixon, Fredrik, en Oscar Guinea. z.d. 'If the EU was a State in the United States: Comparing Economic Growth between EU and US States', nr. 07.
- 'EU competitiveness: Looking ahead - European Commission'. z.d. Geraadpleegd 18 september 2024. https://commission.europa.eu/topics/strengthening-european-competitiveness/eu-competitiveness-looking-ahead_en.
- Jonassen, David H. 1999. 'Designing Constructivist Learning Environments'. In *Instructional-Design Theories and Models*, onder redactie van Charles M. Reigeluth, 2nd dr., 215–39. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Manciaracina, Andrea. 2022. *Designing Hybrid Learning Environments and Processes: Interactive Communication Tools for Active Learning*. Springer Nature.
- Schneckenberg, Dirk, Ulf Ehlers, en Heimo Adelsberger. 2011. 'Web 2.0 and competence-oriented design of learning—Potentials and implications for higher education'. *British Journal of Educational Technology* 42 (5): 747–62.
- Statistiek, Centraal Bureau voor de. 2024. 'Arbeidsproductiviteit neemt steeds minder toe in afgelopen 50 jaar'. Webpagina. *Centraal Bureau voor de Statistiek*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2024/32/arbeidsproductiviteit-neemt-steeds-minder-toe-in-afgelopen-50-jaar>.
- Terlouw, Cees, Els van der Pool, en D. M. E. Griffioen. 2013. 'Onderzoek in het hbo onderwijsprogramma in het kader van internationale ontwikkelingen: een inleiding op het themanummer'. *Tijdschrift voor hoger onderwijs* 31 (1/2): 3–15.